

Vláda požádá o delší nouzový stav

Kabinet premiéra Petra Fialy (ODS) včera schválil návrh ministerstva vnitra na prodloužení současného nouzového stavu o další měsíc. Ten by jinak skončil v poslední květnový den.

Sněmovna by o žádosti vlády měla rozhodovat na mimořádné schůzi ve čtvrtek odpoledne. Oznámila to šéfkyně dolní komory parlamentu Markéta Pekarová Adamová (TOP 09).

Nouzový stav platí od 4. března kvůli válce na Ukrajině a následné uprchlické krizi. Vláda

jeho prodloužení podle ministerstva vnitra potřebuje mimo jiné kvůli zajištění ubytovacích kapacit za součinnosti krajů, vyplácení kompenzačního příspěvku krajům nebo možnosti ubytování v objektech, které nejsou primárně určeny k bydlení. Pokud Sněmovna její žádosti ve čtvrtek vyhoví, nouzový stav by měl skončit 30. června.

„Slíbili jsme, že běžný občan ani nezaznamená, že je vyhlášen nouzový stav, což jsme dodrželi;“ uvedl šéf resortu vnitra

Odmítám výhrady opozice, že bychom nouzový stav využívali k nějakému bezbřehému utrácení

Vít Rakušan

a vicepremiér Vít Rakušan (STAN). Doplnil, že kabinet dnes projedná novelu tzv. lex Ukrajina, která by měla nouzový stav nahradit. V tomto zákoně by se prý měla objevit řa-

da opatření, která v současnosti vláda řeší právě v rámci nouzového stavu.

„Vláda by věc měla projednávat ve středu, do doby nabytí účinnosti je však potřeba zachovat nouzový stav;“ sdělilo včera ministerstvo vnitra.

Nouzový stav podle něj umožňuje například rychlejší a plynulejší vyřízení sociálních dávek českým i ukrajinským občanům. Bez něj by prý nebylo možné zachovat zkrácenou dobu tří dnů, do kterých musí

uprchlíci hlásit změnu místa pobytu, nevydávat víza běloruským a ruským občanům nebo řešit výměnu dat v rámci IT systémů důležitých pro zvládnutí uprchlické vlny.

„Odmítám rovnou výhrady opozice, že bychom nouzový stav využívali k nějakému bezbřehému utrácení a zadávání veřejných zakázek konkrétním dodavatelům. Zakázka vždy musí souviset s důvodem, proč je nouzový stav vyhlášen. Navíc se musí vždy doložit, že

ji nejde realizovat standardním způsobem;“ podotkl Rakušan.

Opozici strany odmítají pokračování nouzového stavu a jejich zástupci už minulý týden avizovali, že případnou žádost vlády ve Sněmovně nepodpoří. Vládní koalice má však v dolní komoře většinu a návrh by tedy měl kabinet opět prosadit.

Vláda včera uvolnila na výplatu odměn policistům a hasičům, kteří pomáhají s uprchlickou vlnou z Ukrajiny, 29,93 milionu korun. (rav)

Neziskovky posílají romské uprchlíky do Německa

(Pokračování ze str. 1)

Spolupracující organizace nabídl Romům možnost odjet do Drážďan tuto neděli. Část z těch, kteří na podlaze nádraží strávili několik nocí, nabídku přijala.

Se sousedy je snadná domluva

„Partnerské organizace v Německu nám v tom vyhověly, a pokud mi někdo zavolá z iniciativy Hlavák nebo z KACP, že tam mají skupinku Romů a nemají pro ně ubytování, já obvolám Německo a navedu je;“ řekl Právu Miroslav Brož ze sdružení Konexe, které takto převezlo zhruba 500 lidí.

Smlouvením zástupci po příjezdu vyzvednou romské příchozí na nástupišti, doprovodí je do registračního azylového centra a v následujících dnech a týdnech jim pomáhají se vším důležitým. „Třeba s tlumočením do romštiny, protože to jsou často německo-romské organizace, a pomohou jim s vyřízením papírů a podobně;“ uvedl.

V Německu jsou podle Brože i Mika pro příchozí lepší podmínky. „Registrují se, potom jsou čtyři až pět týdnů v uby-

Malí romští uprchlíci na chodbě pražského hlavního nádraží.

Foto PRÁVO – Petr Horník

tovně pro uprchlíky. Po několika týdnech jsou jim přiděleny sociální byty a jejich situace je vyřešena;“ popsal Brož.

Ministerstvo vnitra prověřuje další možnosti, jak situaci zlepšit. „Hledáme sérii opatření ře-

šení i na domácí půdě. Možná náhrada finanční humanitární dávky naturální, jednání s Maďarskem a dalšími státy o rychlejších a efektivnějších metodách lustrace;“ řekl Právu ministr vnitra Vít Rakušan (STAN).

Úředníci vnitra podle něj hledají další nouzové kapacity, které by nápor na nádraží pomohly vyřešit. Zároveň odmítli, že by vládní představitelé řešili věc nedostatečně.

„Situace nemá jednoduché

řešení, ale děláme maximum;“ dodal. Český stát ale podle zástupců obou organizací dělá málo.

„Není to o korektnosti. Pojďme klidně říct, že část lidí má špatné sociální návyky a potře-

bují speciální péči. Ale nejde to pausalizovat. S těmi lidmi se dá pracovat, jen je třeba konečně začít;“ uvedl Miko.

Dvojitý občanství prý prověřují jen u Romů

Zástupci neziskových organizací hovoří o tom, že prověřování na dvojitý občanství jsou v asistenčních centrech pouze Romové. „Neromové jdou automaticky do registrace a v nějakém provizorním bydlení jsou ubytováni. Romové jdou na stranu a začne se prověřovat, zda nemají dvojitý občanství;“ dodal Miko.

Takoví uprchlíci by v Česku neměli nárok na žádnou pomoc. Podle neoficiálních informací neziskových organizací, které působí přímo na místě, bylo přitom s dvojitým občanstvím zatím jen několik desítek lidí.

„Těchto lidí v současné době je na nádraží menšina;“ řekla Geti Mubeenová z Organizace pro pomoc uprchlíkům.

„Nikde na zemi nespí ani jedna bílá maminka s dítětem. Já jsem za to rád, ale nemůže to být tak, že tam budou spát jenom Romové;“ uzavřel Jaroslav Miko.

Praha zvažuje, že zavře centrum. Rakušan to řeší s Hřibem

Pražský krizový štáb má dnes jednat o uzavření krajského asistenčního centra (KACP) ve Vysočanech. To avizoval minulý týden Zdeněk Hřib (piráti). Hlavní město se stále potýká s přílivem ukrajinských romských uprchlíků, krizi nepomohlo zvládnout ani otevření stanového městečka v Troji. Kvůli patové situaci chce s pomocí na nádraží skončit Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU).

Podle ministra vnitra Víta Rakušana (STAN) však primátor

Hřib přislíbil, že do konce jednání o přerozdělování uprchlíků mezi kraji nebude dělat unáhlené kroky, k nimž by patřilo uzavření pražského KACP. Rakušan bude o přemisťování uprchlíků do regionů s hejtmany opět jednat ve čtvrtek.

Rakušan s Hřibem včera několikrát hovořil a řešení se podle ministra rýsuje. Nechtěl však věci prozradit před středním zasedáním krizového štábu Prahy. Se Hřibem mluvil též premiér Petr Fiala (ODS), který včera

apeloval na společnou snahu o řešení situace. Mezi opatřeními, která vláda navrhla, je třeba zvýšená kontrola dokladů v KACP či změna dávek z finančních na naturální, tedy vydávání poukazů na jídlo a pití.

„Ačkoliv je situace na hlavním nádraží složitá a velmi viditelná, jedná se ‚pouze‘ o půl procenta uprchlíků v Praze. Potřebujeme řešení pro zbylých 99,5 procenta. To musí být založeno na přerozdělení uprchlíků z přeplněných regionů do regionů,

kde jsou kapacity ještě volné;“ sdělil primátor.

Neziskovka chce na nádraží skončit

Stanové městečko v Troji neuvolnilo situaci na hlavním nádraží, kde každý den nocují stovky romských uprchlíků. V noci z pondělí na úterý tam přespalo 450 lidí, lůžkových kapacit je tam přitom jen 250.

„Teď tu aktuálně máme 200 lidí. Situace se otevřením stano-

vého městečka nezlepšila, v neděli nám odvezli 17 lidí z hlavního nádraží, dneska přesunuli 25 lidí;“ uvedla koordinátorka OPU Geti Mubeenová.

Podle ředitele OPU je nutné, aby chod záchytného bodu na hlavním nádraží převzalo ministerstvo vnitra a jeho Odbor azylové a migrační politiky. „Původně jsme měli fungovat jako infostánek, ale nyní OPU provozuje jakousi noclehárnu, která tu neměla vůbec být. Romové nechce nikdo ubytovat, a tak

se k nám permanentně vrací zpátky a stát dělá, že se ho to netýká;“ konstatoval Rozumek.

I proto nyní vedení OPU zvažuje, že provoz hlavního města opustí. „V tuto chvíli nahrazujeme ministerstvo vnitra, a to musí skončit. Nevidíme, že by se rýsovalo nějaké řešení, stát a město Praha si tento problém přehazují mezi sebou na náš úkor. Projekt máme do konce května, pak jsme rozhodnutí nádraží kompletně opustit;“ dodal Rozumek. (bap, ČTK)

Děti cizinců si na Česko zvykají i v knihovně

Kristýna Šopfová

V pražské městské knihovně na sídlišti Opatov bylo minulý týden neobvykle rušno. Skupina trináctiletých dívek z nedaleké základní školy pobíhala mezi regály a točila krátké video pro své spolužáky, mezi nimiž jsou i děti migrantů. Podle sociálních vědců z Univerzity Karlovy mohou být právě knihovny místem, kde se mohou snáz začlenit do české společnosti a setkat se s vrstevníky v podobné situaci.

„Už jen poslední záběr a máme to;“ hlásá jedna z dívek s mobilním namířeným na svou kamarádku, která vytahuje knihu z regálu. Jiná spolužačka zase pózuje s učebnicí v pohodlném sedacím vaku. Ačkoliv do knihovny chodí málokdy, dnes přišly se zájmem. „Dneska tady děláme projekt do školy a teď ještě točíme video;“ vysvětlují.

Asi čtyřicetivteřinový záznam natočily a sestříhaly samy. Jde o experiment, který je součástí tříletého výzkumného

projektu skupiny sociálních vědců z Fakulty sociálních věd UK, kteří mezi dvěma stovkami žáků druhého stupně základních škol zjišťovali postoj ke knihovněm.

Cíleně vybrali školy v oblastech s větším podílem cizinců. „Vyšly z toho logicky oblasti v periferiích, které jsou dost odlišné. Jednou je to smíšená zástavba, pak modernější část, jindy zase klasické staré sídliště;“ vysvětlil vedoucí týmu, etnolog Ondřej Klípa z Institutu mezinárodních studií UK.

Procvičují češtinu

Hlavní myšlenkou je využít síť lokálních knihoven k snazší integraci dětí cizinců, kteří žijí v Česku. Projekt proto cílí na pobočky městské knihovny v Praze v Opatově, na Černém Mostě, Lužinách a Proseku. Například v Praze 11, kam patří i Opatov, je podíl cizinců podle Českého statistického úřadu asi sedm procent, převažují Slovinci, Ukrajinci a Vietnamci. Přes 10 procent

Ilustrace foto PRÁVO – Jan Hanuš

tvorí cizí národnosti v Praze 9, kam spadá Prosek. Převažují ruské a ukrajinské rodiny.

Některé z dětí přicházejí do opatovské knihovny pravidelně do volnočasového klubu, který pořádají lektori ze spolku InBáze. „S dětmi mluvíme česky, ale už se nám také stalo, že dítě mluvílo pouze arabsky. Proto se naše hry soustředí nejen na procvičování českého jazyka hrou formou, ale i na hry, kde

není znalost jazyka důležitá;“ vysvětlil Právu ředitel InBáze Alexandr Zpěvák.

Přiblížit se snaží dětem i české zvyky a tradice. „Zkrátka jim předáváme informace o naší zemi zajímavou a zábavnou formou;“ doplnil. Spolek ročně pomáhá celkem asi 250 dětem.

Výzkumníci z univerzity chtějí příští rok představit sérii doporučení pro dotčené knihovny i všestranný manuál pro dal-

ší zájemce. Zahrnovat mají návrhy změn, na kterých se podíleli i školáci.

„Nápady dětí na zlepšení se snažíme navázat na konkrétní podmínky poboček;“ vysvětlil Klípa. Upozorňuje, že se mohou děti zapojit jako dobrovolníci do chodu knihovny, organizování komunitních akcí nebo se setkávat s kamarády.

„Knižovna například nabídla volné prostory pro zřízení jazykové učebny pro uprchlíky. Doplnujeme také fond o ukrajinské knihy, slovníky, lepopřel;“ sdělila Právu ředitelka městské knihovny Havřívov Dagmar Čuntová. Všechny služby, včetně internetu a počítače, tam mohou využívat děti i rodiče.

Děti migrantů žijící v okolí se do knihoven dostávají v rámci školní výuky. „Mnohdy se také stává, že knihovnice neví, že jsou ve školní skupině cizinci, a následně zjistí, že jim spolužáci tlumočí, případně vysvětlují pravidla v angličtině;“ podotkla ředitelka.

„Knihovna dobře funguje právě jako komunitní centrum a dochází k přirozenému prolínání cizinců bez ohledu na zemi, ze které pocházejí;“ dodala.